

хазяйства. *Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб.* Вып.65. Київ : Техніка, 2005. С. 411-415.

3. Бабаєв В. М. Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти. *Національна академія державного управління при Президентові України. Харківський регіональний ін-т.* Харків : Видавництво ХарРІ НАДУ, 2004. 204 с.

4. Білова В. Педагогічний менеджмент: поняття і теоретичні засади. *Рідна школа.* 2005. № 2. С. 26-28.

5. Безруков В. Й. Проектирование в управлении педагогическими системами. *Педагогика.* 2005. № 3. С. 28-34.

6. Белоконь А., Владимирский Б. Устойчивое развитие университетов: подходы к принятию управленческих решений. *Alma mater : Вестник высшей школы.* 2003. № 6. С. 3-8.

7. Гуревич П. С. Управление образовательными системами. *Психология и педагогика.* Москва, 2004. С. 325-340.

8. Дзвінчук Д. І. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство : навчальний посібник. Київ : Нічлава, 2003. 240 с.

УДК 378

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

*Аверкова С.Г, студентка кафедри міжнародних економічних відносин,
регіональних студій та туризму;
Університет митної справи та фінансів (м.Дніпро; Україна)*

Питання якості вищої освіти в контексті входження України в світовий освітній простір, сьогодні як ніколи, актуальне. Україна протягом

останнього десятиліття постійно стикається із браком кваліфікованих кадрів у різних галузях знань, а також витоком молодих спеціалістів за кордон. Сьогодні вища освіта України повинна на глобальному ринку освітніх послуг доводити конкурентоспроможність своїх майбутніх фахівців, якість їхньої освіти.

Враховуючи актуальність даної теми, можемо зазначити, що її дослідженням займався ряд провідних українських дослідників, зокрема такі як: Л. Гриневич, В. Шухтін, А. Вітченко, А. Спіцина, М. Дзіковська, О. Жорнова, О. та ін. У їх роботах розглянуто основні проблеми розвитку вітчизняної вищої освіти, принципи, сучасні вимоги, тенденції, психолого-педагогічні аспекти, шляхи удосконалення, специфіка формування змісту професійної підготовки фахівців різного профілю.

У їх дослідженнях відзначено, що підготовка майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі – це важливий педагогічний процес університетської освіти, в результаті якого формується та розвивається його професійна готовність, вміння формувати та ставити перед собою професійні цілі, досягати їх, виконувати свою роботу у професійній діяльності. Професійна підготовка майбутніх фахівців визначається поліаспектністю і передбачає засвоєння фундаментальних знань, формування готовності до їх застосування, розвиток умінь та якостей, що допоможуть випускникам успішно виконувати свої професійні обов'язки.

Сьогодні в сучасній українській освіті існує і ряд проблем та недоліків, що потребують вирішення, з метою покращення якості освіти. До таких недоліків відносяться:

- хаотичність та відсутність системи застосування різних технологій навчання, методів і засобів їх реалізації;
- формалістичні підходи до виконання наукових робіт;
- недостатній рівень сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців;

- відсутність інтеграції гуманітарних та фахових дисциплін; відокремленість навчального процесу практичної діяльності.

Сучасна вища освіта в Україні повинна бути збалансованою системою, з певними потребами, цілями, нормами та стандартами, які встановлює держава, підприємства, організації та окремі громадяни. Основними складниками сучасної вищої освіти мають бути: якість підготовки майбутніх фахівців, якість освітніх стандартів, нормативної та матеріально-технічної бази вузів, якість викладацького складу вузів, якість процесів навчання та управління тощо.

За таких обставин вітчизняна вища освіта повинна сьогодні доводити свою конкурентоспроможність не лише в Україні, а на глобальному ринку освітніх послуг, а також дбати про благополуччя майбутніх фахівців, їх працевлаштування та майбутнє життя. Адже, після закінчення вузу українські абітурієнти, студенти і випускники часто розраховують саме на його допомогу.

Одним із найважливіших напрямків у підготовці фахівців у вищій школі має стати орієнтація не лише на професійну, але й особистісну складову, що дозволить випускнику ВНЗ, відповідно до змін у професійній сфері, коли необхідно проявляти ініціативу, креативність, гнучкість, вміти саморозвиватися та ін. Саме в цій ситуації важливого значення набуває загальнокультурна підготовка фахівця, формування не лише професійних, а й особистих якостей та вмінь, його суспільно-громадянських поглядів, здатності успішно комунікувати з людьми, приймати рішення. Саме тоді буде забезпечений високий рівень адаптаційного потенціалу випускників вузів України.

Отже, сьогодні постає надзвичайно важливе питання – як готувати випускників у такий спосіб, щоб вони були в майбутньому конкурентоспроможними? Адже, сьогодні, в умовах сучасного інформаційного суспільства, знання швидко застарівають, а вимоги до

професійно-особистих якостей змінюються під впливом науково-технічного прогресу. Саме тому, на нашу думку, майбутній фахівець повинен володіти високою аналітично-пізнавальною активністю. Це означає, що людина завжди відкрита до нових знань, не боїться вчитися чомусь новому, має здатність аналізувати та використовувати великі обсяги інформації, виокремлюючи з неї необхідне та корисне. Це вкрай важливо для майбутнього життя в глобалізованому світі, в якому обсяг інформації безперервно зростає.

Водночас, здобуті студентами знання, повинні базуватися на потужному пласті фундаментальних знань, правил та законів, тенденцій, які ніколи не застаріють. Вони стануть базою для засвоєння актуальних знань та вмій на час їх застосування.

Третім аспектом успішної вищої освіти має стати поглиблене пізнання параметрів свого «Я», включаючи професійно-особисті якості, риси характеру, соціотип, психомоторні якості та ін., що допоможе випускникові пристосуватися до змінних умов не лише в сфері трудового життя, а й в інших сферах життєдіяльності.

Визначення цих ключових напрямів підготовки майбутніх фахівців дозволяє сформулювати ряд завдань, виконання яких сприятиме якісній вищій освіті:

1. Діагностування аналітико-пізнавальної діяльності (АПА) студентів та розробка рейтингових рядів з індексу АПА з метою підвищення мотивації студентів.

2. Перегляд та очищення навчальних програм від другорядної інформації, з метою сконцентруватися на основних та фундаментальних знаннях.

3. Перехід до застосування активних методів навчання і поступова відмова від репродуктивних.

Вважаємо, що кожен вуз повинен відповідати за якість результатів своєї роботи, а саме – конкурентоздатного та конкурентоспроможного студента. Крім того, вузам бажано відстежувати декілька років подальшу кар'єру свої випускників на практиці після завершення навчання.

Цього року пандемія внесла свої корективи в українську освіту, зокрема й вищу. Дистанційна освіта має ряд своїх переваг, зокрема такі як: безперервність, глобалізація, відкритість інформаційних ресурсів, широке охоплення студентської аудиторії. Однак практика, використання дистанційної форми в вишах України показала неготовність студентів та викладачів до цієї форми освіти. Яка буде якість фахівців, що навчаються сьогодні дистанційно, покаже час, однак, вже сьогодні потрібно розробляти алгоритми якісної дистанційної освіти.

Література:

1. Вітченко А. Стандартизація вищої освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи вдосконалення. *Вища школа*, 2016. № 9. С. 36-56.
2. Сардак С. Е. Особливості функціонування ринку праці України та використання потенціалу саморозвитку для підвищення зайнятості населення. *Україна : аспекти праці*. 2006. № 7. С. 8–2.
3. Дзіковська М. Проблема професійної підготовки фахівців у педагогічній освіті. *Молодь і ринок*, 2019. № 2. С. 161-164.
4. Дмитренко Г., Спіцина А. Підвищення якості трудового потенціалу за допомогою підготовки у ВНЗ конкурентоспроможних і конкурентоздатних випускників. *Україна: аспекти праці*, 2016. 37-8. С.11-17.
5. Реформування вищої освіти в Україні. *Медична освіта*, 2016. №3. С. 29-34.